

Försäkringskassans utformning av beslut om avvisning. Även fråga om avsaknad av fullföljdshänvisning

Anmälan

I en anmälan, som kom in till JO den 3 maj 2007, anförde AA att han hade erhållit ett beslut från Försäkringskassan som saknade fullföljdshänvisning. Av en till anmälan bifogad skrivelse, daterad den 24 april 2007, framgår att kassan har tagit emot en begäran om ändring enligt 20 kap. 10 a § lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL) från AA men att kassan inte haft för avsikt att företa någon ny prövning. Skrivelsen saknar fullföljdshänvisning.

Utredning

Ärendet remitterades till Försäkringskassan som anmodades att yttra sig över det som AA anförde i sin anmälan.

I sitt remissvar den 7 september 2007 anförde Försäkringskassan, genom länsdirektören BB, följande.

Yttrande

Innehållet i den skrivelse som AA hänvisar till utgör enligt Försäkringskassans bedömning ett avvisningsbeslut och borde därför ha utformats som ett sådant och därvid även försetts med korrekt fullföljdshänvisning. Försäkringskassan beklagar den felaktiga utformningen och den olägenhet detta kan ha medfört för AA. Han har dock i rätt tid överklagat beslutet och överklagandet är överlämnat till Länsrätten i Stockholms län. I detta sammanhang kan Försäkringskassan inte underlåta att konstatera att överlämnandet inte skett med den skyndsamhet som krävs och beklagar denna försening och den olägenhet detta kan ha medfört för AA.

Försäkringskassan kan bara beklaga de brister som förekommit och konstatera att de uppkommit på grund av förbiseenden hos enskilda medarbetare och inte synes bero på någon generell kunskapsbrist. En förklaring till att detta skett kan vara att Försäkringskassan under flera år tagit emot och på olika sätt behandlat en stor mängd skrivelser av olika slag från AA. Detta ursäktar dock inte de fel som begåtts. Berörda medarbetare har påmint om hur sådana skrivelser som aktualiserats i det aktuella ärendet ska hanteras och vikten av att alltid vara noggrann vid hanteringen av inkommande handlingar. En information för samtliga medarbetare på försäkringskontorsområdet kommer därtill att hållas.

AA kommenterade remissvaret och anförde bl.a. att han åter, den 9 september 2007, erhållit en beslutsskrivelse likalydande med den förra, även denna gång utan fullföljdshänvisning.

Med anledning av vad AA hade anført i sin kommentar till remissvaret anmodades Försäkringskassan att åter yttra sig i ärendet.

I sitt remissvar den 7 december 2007 anförde Försäkringskassan, genom länsdirektören BB, följande.

Yttrande

I fråga om Försäkringskassans skrivelse den 7 september 2007 kan Försäkringskassan bara beklaga att den fått samma – felaktiga – utformning som tidigare skrivelse. En information för samtliga medarbetare på försäkringskontorsområdet hölls den 20 september 2007.

Försäkringskassan får ånyo beklaga de brister som förekommit.

AA kommenterade remissvaret.

Bedömning

Utformningen av beslut

Av 21 § första stycket förvaltningslagen (1986:223), FL, framgår att en sökande, klagande eller annan part ska underrättas om innehållet i det beslut varigenom myndigheten avgör ärendet, om detta avser myndighetsutövning mot någon enskild. Om beslutet går parten emot och kan överklagas ska han, enligt andra stycket i samma lagrum, också underrättas om hur han kan överklaga det.

De två likalydande skrivelser som AA har erhållit är varken rubricerade eller formulerade som beslut men utgör innehållsmässigt två skilda avvisningsbeslut. Även ett avvisningsbeslut som har gått parten emot omfattas av skyldigheten att lämna fullföljdshänvisning. De bägge besluten skulle därför ha varit försedda med sådana. Att ett beslut inte har utformats som ett sådant eller att myndigheten underlåtit att lämna fullföljdshänvisning innebär i och för sig inte att beslutet inte är överklagbart. För att den enskilde säkert ska kunna ta till vara sin rätt till överprövning krävs emellertid kännedom om beslutets innebörd och om hur man går till väga. Jag vill därför starkt framhålla vikten av att en beslutsunderrättelse dels formuleras på ett sådant sätt att det klart framgår att det är fråga om ett beslut, dels förses med en fullföljdshänvisning när fråga är om ett överklagbart beslut som gått parten emot (jfr 21 § andra stycket FL). Försäkringskassan har i detta ärende vid två tillfällen brustit i bägge dessa avseenden och förtjänar kritik för det.

Överlämnande av överklagande till länsrätten

JO har i flera tidigare beslut betonat att tidsrymden för Försäkringskassans rättidsprövning och prövning enligt 20 kap. 10 a § AFL och till dess att ett överklagande lämnas över till länsrätten inte bör överstiga en vecka.

Försäkringskassan anför i sitt remissvar den 7 september 2007 att AA, trots avsaknaden av fullföljdshänvisning, överklagade beslutet den 24 april 2007 i rätt tid men att överklagandet inte överlämnades till länsrätten med den skyndsamhet som krävs. Jag har från Försäkringskassan inhämtat uppgiften att AA:s överklagande kom in till kassan den 3 maj 2007 och överlämnades till länsrätten den 7 september 2007, dvs. över fyra månader senare. Försäkringskassan förtjänar allvarlig kritik för detta dröjsmål.